

Ž

žaba	žába; 2. kravská nemoc
žaba hodpodyňa	žába, která žije v každé chalupě (když se s ní zachází dobře, přináší štěstí)
žaba rachnavá	ropucha
žaba svatojánská	rosnička
žabárňa	mokřina (nevysychající)
žabí peřiny	žabinec, žabí vajíčka
žabica	mušle potoční
žabince	viz "okřaky"
žabinec	řasa vodní
žabit' sa	vychvalovat se, napařovat se, nafukovat se, stavět se, vztekat se, dělat se silným; 2. zlobit se
žabnál	výtaha (též "stavják"); 2. malý ogar
žabořina	žabinec
žabř	plevel (druh)
žabsko	žába, ropucha
žadat' si	vyžadovat, provokovat (<i>Nežadaj si ňa!</i>)
žaden	nikdo (žádný = "žádný")
žachla	vochlice
žaltář	nástroj hudební, st. typu (předchůdce cimbálu)
žalúdek	žaludek
žalúdek kravský	žaludek kravský (má části: "bachor, čepec, knihy a sliz")
žandár, ša-	rakouský četník
žaplat'	žebrot (o dětech)
žár, -ry	chalupy v bývalém lese
žarúž, -žek	pryskyřičník prudký (též "žarúšky, žaružina")
žář, žára	žáře (<i>Tam byla nájevčí žář.</i>)
žářit'	hořet, žhnout (bez plamene)
žat'	žít (srpem)
žatva	žeň
žažula	viz "žúžel"
žbán, -ek	džbán
žbánek, -ček	silénka nadmutá (bylina)
žbélek (R)	džbánek
žber, -el	nádoba dřevěná na vodu (též "žbérek")
žbláchat'	šplouchat
žbláchat', -ló-	šplouchat
žblňa (Vi)	chlap nevýrazný, nevyhraněný, "neslaný nemastný"
žblóchat'	šplouchat
žblúchat'	čvachtat
žbluja	nápoj nechutný, odporný, brynda
žbluňka	bublínka
žblura	viz "žbluja"
žblura, -ja	brynda, nechutný nápoj

žbrdolec	žejdlík
žbrňat'	přelévat, čvachtat
žbrundat'	bryndat
žbryja, -nda	břečka
žďarat'	šťourat, šťárat, rýpat, popichovat (koho)
žďúchanec	šťulec (do zad)
žďúchat'	viz "žďúrat"
žďúchnút'	šťouchnout, dát šťulec
žďuchýcnút'	šťouchnout (hrubě)
žďúranec	žďuchanec
žďúrat'	strkat, drcat, vrážet, šťouchat, žďuchat
žďúrat' sa	strkat se, drcat se, vrážet do sebe
žďúrnutí'	strčit, drenout, vrazit
žďurýc!	žďuch!
žďurýcnút'	hrubě strčit (do koho)
žďžalka	dřevo odumřelé (měkké části zpráchnivěly, léta jsou pružná a vytrvávají, za tmy světélkují)
žďžalkovatění (F)	odumírání dužiny stromu - viz "žďžalka"
že	nebo; 2. domnívaje se, že (<i>Přišel sem, že na maso a vyjíte kýšku.</i>)
žebérko	jedlová větvička používaná k výrobě troubelí dýmek
žebraček	mrzáček
žebračit' sa	trápit se, uskrovňovat se
žebračka	polévka kmínová se "zelnicú"
žebračka (B)	prejt, který se nevešel do jelit
žebračna	předsíň
žebraček	mrzák (<i>Su žebraček na ruku.</i>)
žebro	středně husté síto
žebro (F)	krátký troubel valašské dýmky
žebrota	žebřání, 2. chudí lidé obecně (<i>pejor.</i>)
žebř	žebřiny na zakládání píce dobytku
žebř	žebř dřevěný (součásti: "žrdě, špruše, spinky"), druhy žebřů - zahradní, "lešeňák" (jako podpora lehčích stavebních lešení), "drabina" (žebřík horizontální ve stáji k zakládání suché píce), "žebří" (žebřiny k přípřežným vozům)
žebřiny mn.	druh "gréf", které nemají uprostřed "výpusťky" a jsou masivnější
žeby	že by
žédlík	viz "žejdlík"
žehnač	zaříkávač
žehnáček	kropenka
žehnat' sa	křížovat se
žejdlík	žejdlík (st.rak.dutá míra) = 0,358 l; 2. sklenička
žel (B)	žal
želézko	vložka litinová vkládaná po nahřátí do žehličky; 2. háčkovité ostří soustružnického nože na opracování dřeva
železnák	hrnec litinový; 2. vůz se železnými nápravami (opak "dřevěňák", který měl nápravy -"osy" dřevěné)

železo	železný hoblovací nůž bednářského "štosu"
železo bílé	zinek
železo žuté	mosaz
železy bitý	pobitý železem
želivý	trouchnivý
ženáč	ženatý muž
žénit' (sa)	ženit (se)
ženské krámy	třezalka
žentúr	žentour, pohon mlátičky pomocí dobytka
žentúrka (B)	žentour
žerdka	žerd', tyč; 2. podélná tyč plotu
žerna mn.	viz "mlýnec, žrna"
žernica	mouka namletá na "žerníku"
žernik (F)	ruční mlýn ze dvou kamenů
žežulka (F)	vstavač
žežulka	kukačka
žgamračka	žebrota
žgamrat', žge-	prosít někoho dotěrně, dožadovat se, škemrat, žadonit
žgárák	přípravek k čištění dýmky; 2. rýpavý člověk
žgárat'	strkat, šťourat; 2. bodat, píchat; 3. dráždit
žgárnút'	bodnout, píchnout
žgarýcat'	bodat nehorázně
žgaúrat'	kručet (v břiše)
žgavrat'	viz "žgamrat'"
žgráňat'	žadonit, naříkavě vynucovat, loudit, mámit
žgrla	skoupý člověk
žgrlák	neduživý, stále churavějící člověk
žgrlit'	setřít, skrblit
žgrloň	skrblík
žgrlošit'	skrblit, škudlit
žgrlota	lakota
žgrňa	člověk, který stále o něco žadoní; 2. skrblík
žgrňat'	skrblit, lakotit
žgrněť'	loudit, škemrat, žadonit
žgrnit', -ňat'	skrblit
žgryndák	slinták
žgryndat'	bryndat, slinit, slintat
žgryndy	sliny, zvratky
žgřandžat' (J)	mluvit nesrozumitelně
žgřanět', -nit'	loudit, mámit
žhráč	žrout
žhranica	nenasytné přežíraní se (<i>pejor.</i>)
žhrant	žlab (ve chlévě)
žhrat'	žrát, přijímat potravu, jíst (<i>zhrub.</i>)
žhrút	žrout
žhrút, žrút	jedlík, nenasyta
žiberko	síto řídké z lýka

žibro	hrubé síto k oddělení tmavé mouky od otrub
žibrovat'	pojídat s chutí; 2. omílat slupky z pohanky, (též "osévat")
žičit'	přát
žid	šmouha při malování
židačisko	Žid
židák	klát v lese ukradený (<i>Vleče židáka.</i>)
židatý	židovský (<i>To je židák židatý!</i>)
židelnatý	po deštích mokrý, zavodněný, s mnohými prameny
židelný	pramenitý
židlina	místo kde prýští voda (jen na jaře a po dešti)
žídlo	zřídlo, pramen; 2. žihadlo, hadí jazyk; 3. část zadku vozu (též "rozsochy")
židovsky	hebrejsky, jidiš
žiga	Zigmund, Žibřid, Sigmund
žigan	neposeda, všudybyl
žiganec	píchnutí, bodnutí, žihadlo
žigat'	píchat, bodat
žigla (B)	truhla stravní příhradová
žiglo	viz "žídlo"
žignút'	píchnout, bodnout (<i>Žigni ho!</i>)
žigýcnút'	píchnout prudce
žila	žíla; 2. býkovec
žinčica (z rm.)	syrovátka z ovčího mléka převařená, bez tuku
žinčičář	letní host (píjící s oblibou žinčici)
žingla	tupá jehla na navlékání šňůrek, bodec; 2. žena tenká, slaboučká
žingla (Z)	vodní šídlo
žingla (Vi)	dřevěná truhla na výrobky z obilí (mouku, kroupy ap.)
žingor	ořech vlašský
žingora	žena tenká, hubená
žingura (F)	hubený, slabý člověk
žír	žrádlo pro dobytek a drůbež
žírka	viz "moření"
žirný	dobře žeroucí
žit' svoje	užívat
žitký (Z)	nasáklý vodou, nabobtnalý, změkklý
žitné	koláče, pečivo
žito	pšenice (odrůdy: "fúska, holica")
živá duša	nikdo živý
živačit' (sa)	bídně se živit, živořit
živák, -ček	živý tvor, človíček (<i>Néni tam živáčka</i>)
živé stříbro	rtuť
živelní	živelný
živica	pryskyřice, bílá smůla; 2. osolená voda
živký, -tký	navlhlý, vodou nasáklý
živníček	pomněnka (též "nezabudka, rybí očko")
živnost'	strava, pokrm; 2. statek, chalupa s polem
živný	dobře prosperující, výnosný; 2. zasmažený máslem (polévka)

živobytí	potrava
životský	nestojící za žití (<i>To je život životský!</i>)
živú mocú	vší silou, za každou cenu
živý	živý (v různých spojeních: "živěj duše" - nikoho, "za živý svět" - za nic na světě, - "živá pravda" - svatá pravda, "živú mocú" - mermomocí ap.); 2. neuvadlý
žižala (F)	zlatohlávek (brouk)
žížeň	žízeň
žižkat'	mrkat (očima); 2. slabě hořet, doutnat
žižkat'	mrkat očima; 2. hořet plamínkem
žižlavica	žahavka, kopřiva
žižlavý	rozžhavený
žižlavý	žhavý, rozžhavený, řeřavý, pálivý
žížmo	vydýchaný vzduch, puch
žížnivý	žíznivý
žížnivý rok	suchý rok
žleb	hluboké údolí
žlébek	úžlabina, prohlubeň, mělká strž
žlt'ák (Z)	úročník bolhoj (léčivá bylina)
žltý	viz "žutý"
žlučit' sa	rozčilovat se
žlut'	žluč
žlut'ucha	bylina lesní orličkolistá
žlut'unký	žlutý
žmat'	muchlat, cuchat, krčit, mačkat
žmolek	dudlík plátěný
žmot	chumáč
žmotek	smotek, doutník, cigareta
žmuganá	hra na schovávanou
žmugat'	hrát na schovávanou
žmylek, -hka	obilná plevel
žňa	žně
žnica	žena žnoucí obilí srpem
žnisko	místo, kde se žne
žniva	žně
žnivo	obilí zralé k žetí
žňový čas	čas žní
žňúfka	jablko letní odrůdy
žnúť'	žít, žnout
žoch	měch, žok, velký pytel
žrna mn.	mlýnec nožní nebo ruční (na Vsetínsku)
žrút	žrout
žubrovat'	chrupavě žrát
žucí	žvýkáci ("žucí smoľa")
žudlit'	leštit, stírat (nedbale)
žufánek	viz "šufánek"
žufánek (Vi)	naběračka

žucha	káva slabá
žúchanica	rozbředlý sníh
žúchat'	brodit se ve sněhu; 2. přežvykovat
žuchlat'	žvýkat (o bezzubém), (též "žváchat"); 2. muchlat ("žuchlat' ručník")
žuchlat' sa	mačkat se, muchlat se
žúť	žlut', žlutá barva
žuna	žluna
žundrat'	plačtivě prosit, škemrat
župa	viz "župica"
župica	kabát mužský sváteční ze sukna (též "halena"); 2. kabát 3/4 z jemného sukna různých barev, zdobený krumplováním; 3. kabátek ženský
župlit' sa	durdit se, pohoršovat se
žúr	kal, bahno, sedlina, kalná voda, řídká špína; 2. polévka (druh)
žúřit'	nejasně svítit
žut'	žvýkat usilovně, přežvykovat; 2. žluč
žut' sa	hádat se, dohadovat se, nenávidět se
žutat'	žloutnout
žutochvost komí- nový	rehek domácí (též "vřítitfn, muchárek, kominíček")
žútý	žlutý; 2. dukát
žúžel	drobotina; 2. drůbež; 3. hmyz, havěť, obojživelníci, plazi, všichni drobní živočichové
žváchat'	žvýkat, přežvykovat
žvachla	rozžvýkané jídlo, žvanec; 2. žvanil
žvachlat'	žvýkat bezzubými ústy; 2. plkat, klebetit (<i>pejor.</i>); 3. žmolit, mačkat
žvacholec (F)	zmačkaná věc, chundel
žvandrat'	žvanit
žvat'	řezat nedokonale (<i>Sečkovica slámu enem žvala, má tupé nože.</i>); 2. žvýkat bezzubými ústy
žvjáchat'	viz "žvachlat'"
žvrndat'	příst ručně na vřeteně
žyvica (F)	pryskyřice, smůla